

## **Spireaveien hybelhus**

Inngangspartiet i hybelhuset består av en dobbel glassdør (som alltid er låst) 5x3 meter entré med 70 postkasser, en til hver hybel. Noen hybler er toroms, så det bor totalt ca 100 personer på huset. Betjeningen består av en daglig leder/sykepleier, en assisterende leder/sosionom, en prosjektmedarbeider/sosialantropolog, en miljøarbeider/maler, en miljøarbeider til, en sivilarbeider, et par vaktmestere, en frivillig vaffelsteker/gartner og en miljøarbeider/hund.

I følge nettsidene til hybelhuset så er hunden den mest klappede på huset, og hjelper helt klart til med å fylle en del taktile behov hos klapperne. Det er en stor sort Newfoundland, som både tåler og liker mye klapp og kos. At hundens blotte nærvær har en positiv effekt på miljøet merket jeg selv da jeg kom inn første gang. Mange som ennå ikke kjenner noen i miljøet har lett for å klappe hunden. Og da kommer den første samtalen i gang med de andre nesten automatisk. Eller det starter en nesten ordløs samtale mellom de som ikke deler samme språk.

I inngangen er det nesten alltid folk. Her står og sitter de og røyker ved et stående askebeger. Her er det til enhver tid kaffe på termos og noen kjeks ved siden av. De ansatte har forsøkt å gjøre dette til en uformell møteplass, og det er det. Folk setter seg eller står, noen kommer og henter noe for så å gå med en gang. De fleste veksler noen ord i forbifarten. Noen forsøker å ikke veksle ord med noen. Noen ser du sitte der nesten hver gang du går forbi. Noen står som regel litt på siden, ikke helt med. Noen sitter og sitter, uten å snakke. Andre snakker hele tiden. Noen er norske og noen er ikke norske. Noen forholder seg kun til "sine egne", og andre søker nye konstellasjoner.

### **Min fortelling**

Da jeg forberedte meg til å begynne i praksisperioden på Spireaveien var det en del ting jeg lurte på. Jeg hadde som intensjon å fjerne flest mulig av de tingene som kunne vanskeliggjøre kommunikasjonen med beboerne. Jeg tenkte da på påkledning, oppførsel, hva jeg skulle svare på visse spørsmål, og så videre. Mitt mål var å etablere en "god tone" tidlig, og å raskest mulig bli så integrert i miljøet som mulig på den korte tiden vi hadde til disposisjon. Dette var min strategi. Mitt valg av taktikk ble basert på mine kunnskaper, antagelser og fordommer om den type personer som jeg ventet å finne på hybelhuset.

Jeg valgte å kle meg i en sort høyhalset genser, sorte olabukser, og litt slitte upussede sko. Som ytterplagg hadde jeg en flecegenser i litt "odde" farger. Jeg møtte aldri nybarbert, alltid litt ustelt på håret, og klærne var aldri helt nyvaskede. Dersom jeg hadde truffet noen venner hadde de sikkert trodd at jeg skulle hjelpe noen med å flytte. Det var praktiske klær som tåler å bli skitne. Og jeg håpet at de ikke ville sende så mange signaler om hvem jeg egentlig er. At det fungerte til en viss grad viste seg da en tidligere kollega kom inn i oppgangen, så seg rundt etter noen ansatte uten å legge merke til meg eller gjenkjenne meg.

Jeg hadde bestemt meg for å snakke radikalt bokmål. Jeg hadde bestemt meg for ikke å fortelle så mye om hvem jeg er, hvor jeg bor, hvilket studie jeg går på og så videre. Kort sagt alle de, i dette miljøet, marginaliserende faktorer som kunne fjernes, skulle fjernes. Jeg hadde en intensjon om å bli så utydelig som mulig som person. Det var ikke jeg og min bakgrunn som skulle granskes, men jeg som skulle granske. For å få til dette måtte jeg kamuflere meg selv.

Selv om jeg hadde de beste hensikter så kunne jeg ikke holde meg helt skjult. Jeg er ikke noen annen og er heller ingen god skuespiller. Men det overordnede målet for "maskeraden" ble i og for seg nådd. Jeg føler at jeg fikk en god kommunikasjon gående med flere av beboerne. De oppsøkte meg og jeg oppsøkte dem. Det ble en god vekselvirkning, og av og til gode samtaler. Ofte ble det noe haltende, men jeg har god trening i å holde en samtale gående, og det er utrolig hvor mye været og ski-VM kan snakkes om. Det ble en del snakk om Saddam, Bush og Irak-konflikten, men det forsøkte jeg å holde meg unna, da jeg oppfattet det som litt for betente emner. Tross alt så var ca en fjerdedel av beboerne muslimer.

### **Min marokkanske venn**

En del av beboerne var ganske utprøvende og ville tydelig vite hva slags folk de hadde fått i hus. En av dem en ung marokkaner, som pratet som en foss, ville vite alt som var å vite. Hans måte å kommunisere på opplevde jeg som ganske slitsom, da jeg hadde problemer med å vite hva som var spørsmål og hva som var utsagn. Han fortalte meg blant annet om hvor viktig det var med en god utdanning som ga deg god lønn, for penger var viktigst av alt. Han lurte på om jeg hadde barn, dette svarte jeg litt ullent på. Det var helt greit, for han var allerede i gang med å fortelle meg om sin egen far og om hvordan han selv skulle bli som far. Han sa at det var viktig å sette seg i respekt, men han skulle ikke slå barna sine, unntatt hvis de hadde gjort noe galt ("haram"). Jeg må innrømme at jeg trodde ham på dette punktet, for da opplevde jeg ham som ganske truende. Samtalen med ham var ganske kort og han gikk over til å klappe den alltid tilstedeværende hunden, mens han fortalte alle som ville høre på om hvor mange hunder han hadde hatt i oppveksten.

Min erfaring av å ikke kunne skjule meg helt, ble til en salgs eksperimentering. Jeg forsøkte forskjellige tilnærminger og så hvordan omgivelsene reagerte på det. Det mest interessante skjedde en dag da jeg skulle dra rett fra Spireaveien og til noen venner. Jeg hadde da på meg det jeg kaller helt vanlige klær, litt "streitere" enn det jeg hadde hatt tidligere. Tidligere på dagen hadde min kone og jeg vært hos jordmor, og jeg befant meg kort sagt i et litt elevert som skjedde var da ikke bevisst eksperimentering. Hver fredag kommer det en hyggelig dame til Spireaveien, hun kommer på frivillig basis for å steke vafler til samlingen på formiddagen, eller etter lystenningsritualet. Det er et kjærkomment innslag blant beboerne på hybelhuset. Etter at de ukentlige vaflene var behørig fortært hang/vandret folk rundt i den bitte lille oppgangen, som var deres forsamlingslokale. Da kom min unge marokkanske venn bort til meg. Han oppførte seg helt annerledes enn tidligere. Han var høflig og kom med rosende kommentarer. At noe virkelig var galt fatt forsto jeg først da han begynte å spørre meg om min far. Han spurte om min fars utdanning og om han hadde en god jobb. Han begynte også å spørre om jeg var jøde, noe han var helt overbevist om. Siden ingen av hans antagelser stemte og siden jeg ikke ønsket å bli oppfattet slik han gjorde, befant jeg meg nå i den absurde situasjon at jeg for harde livet forsøkte å være så tydelig som mulig, uten at dette nødvendigvis bedret situasjonen.

*Asle Jacobsen*